

Ärende: VN/3522/2024

Begäran om utlåtande: Statsrådets förordning om Rättstjänstverket

Remissinstansens utlåtande

Ert utlåtande om de föreslagna behörighetskraven? (1–3 §)

-

Ert utlåtande om de föreslagna kraven på språkkunskaper (4–5 §)

4 §. Enligt förslaget ska det även framöver finnas ett visst antal tjänster som offentliga rättsbiträden och allmänna intressebevakare med språkkunskapsvillkoret utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i svenska samt goda muntliga och skriftliga kunskaper i finska vid tvåspråkiga rättshjälpsbyråer och intressebevakningsbyråer. Ett nytt förslag är att det därtill ska finnas ett visst antal tjänster som ekonomi- och skuldrådgivare med motsvarande särskilda språkkunskapsvillkor vid tvåspråkiga rättshjälpsbyråer.

Folktinget anser att förslagen är välmotiverade och konstaterar därtill att det nya förslaget om ett visst antal tjänster som ekonomi- och skuldrådgivare med utmärkta kunskaper i svenska har en central betydelse när det gäller svenskspråkiga klienters rätt att få tjänster inom ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning på sitt eget språk.

Rättstjänstverkets centralförvaltning verkar i hela landet och är därmed tvåspråkig med stöd av språklagen. Eftersom ämbetsverkets centralförvaltning ska betjäna enskilda personer på finska och svenska är det angeläget att det finns tjänstemän både inom centralförvaltningen och den högsta ledningen som har goda faktiska kunskaper eller utmärkta kunskaper i svenska.

Det föreslås inte utmärkta kunskaper i svenska som språkkunskapsvillkor för ett visst antal tjänster vid Kymmenedalens rättshjälpsbyrå och Kymmenedalens intressebevakningsbyrå. Detta motiveras i

promemorian med att andelen svenskspråkiga invånare och svenskspråkiga klienter är så liten att det inte behövs tjänster med särskilda språkkunskapsvillkor.

Enligt Folktinget är det dock önskvärt att konstatera i promemorian att rättshjälpsbyrån och intressebevakningsbyrån oavsett detta är skyldiga att se till att svenskspråkiga klienters språkliga rättigheter säkerställs i varje enskilt fall, vid behov genom övriga åtgärder som ingår i lagstiftningen om Rättstjänstverket.

5 §. Enligt förslaget är behörighetsvillkoret gällande språk goda muntliga och skriftliga kunskaper i finska eller svenska för befattningar som inte förutsätter en högskoleexamen. Detta förslag gäller inom Rättstjänstverkets centralförvaltning samt vid tvåspråkiga rättshjälpsbyråer och intressebevakningsbyråer. När en befattning tillsätts ska man fästa uppmärksamhet vid att uppgifter som förutsätter användning av finska eller svenska kan tilldelas personer som behärskar språket i fråga.

Folktinget hänvisar till att språkkunskapsvillkoret i dessa fall gäller goda kunskaper i det ena nationalspråket på motsvarande sätt som i nuläget. Eftersom den svenskspråkiga befolkningen är i minoritet inom alla tvåspråkiga rättshjälpsbyråers och intressebevakningsbyråers områden är det dock av särskild vikt att svenskspråkiga personer garanteras tillgång till tjänster på sitt eget språk. En förutsättning för detta är att goda faktiska kunskaper eller utmärkta kunskaper i svenska betraktas som merit i rekryteringsprocesser även när detta inte är ett formellt språkkunskapsvillkor. Det vore därtill viktigt att Rättstjänstverket ser över möjligheten att använda exempelvis en språkstrategi i syfte att försäkra sig om att svenskspråkiga klienters språkliga rättigheter tillgodoses också i praktiken.

Det är vidare av central betydelse att Rättstjänstverkets centralförvaltning samt rättshjälps- och intressebevakningsbyråerna erbjuder likvärdig service på finska och svenska via servicekanaler såsom telefonväxel, e-tjänst och chatttjänst.

Ert utlåtande om bestämmelserna om intressebevakningsbyråerna och rättshjälpsbyråerna (7–9 §)

-

Övriga kommentarer om utkastet till förordning?

Folktingets utlåtande gällande språkkunskapsvillkor inom Rättstjänstverkets ansvarsområde har betydelse även för kommunikationen med Statens ämbetsverk på Åland och Ålands rättshjälps- och intressebevakningsbyrå, eftersom skriftväxlingsspråket i kontakterna mellan myndigheterna i riket och myndigheterna på Åland är svenska.

Bejar Kristina
Svenska Finlands folkting